

Värmland / Säffle / Bro kyrkogård

Lars Gustaf Bratts familjegrav

1707 blev Jonas Bratt regementsauditör vid Skånska Ståndsdragonerna. Han deltog i fälttågen i både Polen och Ryssland med både penna och svärd. Han blev upptagen som kanslist i Karl XII:s eget kansli och kom med konungen till Bender och deltog i den berömda kalabaliken. 1714 förde han den sjuke översten Anders Leijonhjem hem till Sverige och i slutet av 1720-talet efter avskedstagande bofast på sina värmländska gods. Jonas Bratt var den förste ägaren av Rottneros som titulerades brukspatron.

Helmer Bratt skriver att sonen Lars Gustaf Bratt var en minst lika märklig man som sin far eftersom han blev både hovsekreterare, lagman och brukspatron. Mest känd här i bygden är han väl kanske som grundare av Annebergs Glasbruk, som sedan blev Liljedals Glasbruk och senare gick upp i Surte Glasbruk.

Han gifte sig 27 mars 1753 med Anna Lisa Wennerstierna som senare fick ge namn till Annebergs Glasbruk, idag Anneberg vid Uddetorp i Botilsäter. Vid giftermålet var han hovsekreterare och ägare av Tveta frälsehemman. Hans hela förmögenhet uppskattades till 4000 riksdaler. Anna Lisa förde inget till boet eftersom hennes fars förmögenhet blivit förbrukad under partistriderna på 1750-talet. Svärföräldrarna skiljde sig i slutet av 1759 av "åtskillige ej väl öfwerensstämmande ordsaker och omständigheter" och levde som svärsonens gäster därefter åtskilda. Svärfadern på Forsvik i Botilsäter tills sin död 1787 och svärmodern på Lilla Växnäs i Karlstad till sin död 1789.

Lars Gustaf drev försorg om sina svärföräldrar i 30 år på ett hedrande sätt.

Efter 35 års lyckligt äktenskap blev Lars Gustaf änkeman när Anna Lisa dog på Lilla Växnäs 1788. Hon begravdes i Karlstads Domkyrka.

1789 gifte han om sig med Demoiselle Anna Lena Rodde ifrån Stockholm. 1791 dog även Anna Lena och Lars Gustaf dog även han den 8 september samma år.

I Botilsätters församlings dödbok står enligt Helmer Bratt att läsa: "Åter igen lemnad ensam fant Lagm. Bratt lifvet trögt samt avtog därefter i hälsa och krafter intill den 8 Septbr 1791, då han 59 år (60 egentligen) Gammal lemnade det Jordiska på Brodsätter ---- och begrofs i Bro kyrka nära lilla porten, där 2:ne Träd planterades på dess Graf.

Hans alt omfattande Snille ---- Hans outrötteliga Werksamhet och Kraft widutförandet af fattade beslut, gjorde honom fruktad af många, ehuru lekande och lätt hans umgänge annars var ---- Men den som rätt kände honom och den som behöfde hans råd, värderade honom högt ---- Dels fostrare helt och hollit ---- dels under- stödjare till mer än 30 Sine Släktingar satte honom hans husholl och brydsamma affärer ofta i stort bekymmer ---- Men då han reste med Charon hade han alt väl utfördt." (FB).

Lars Gustaf Bratt samlade genom sin verksamhet på sig åtskilliga gods.

1. 1. **Forsviks gods** i Botilsäter, 2. **Gunneruds Bruk** i Alster med flera underlydande hemman, 3. **Rud och Rudstorp** och två gårdar **Säter på Hammarö**, 4. **Hammitonska gården** i Karlstad, 5. **Lilla Växnäs säteri** nära Karlstad, 6. **Brosätters säteri** här i Bro.

Uppgifter om Lars Gustafs grundande av glasbruken står att läsa ibland annat Åke Nisbeths bok, Värmländska glasbruk I, utgiven 1963 av Värmlands Museum. Den boken belyser grundandet av Annebergs glasbruk och den senare flytten av glasbruket till Mässvik och orsaken till att bruket fick sitt namn, Liljedal.

Källor: Boken: Några anteckningar om släkten **Bratt från Brattfors** och med den sannolikt befryndade släkter med namnet Bratt av Helmer Bratt.

Värmländska glasbruk del 1, Carlsdal, Anneberg och Liljedal i Bro av Åke Nisbeth